

Извештај Комисије за преглед и оцену докторске дисертације

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета, на седници одржаној 27. априла 2016. године, донело је одлуку о образовању Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је мр Милена Јакић предала под насловом *Придевска антонимија у речнику, контексту и когнитивном систему*. Након анализе садржаја докторске дисертације подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

I. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Комисију је именовало Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду, на седници одржаној 27. априла 2016. године.

2. Састав Комисије:

1. Ментор: др Рајна Драгићевић, редовни професор за област савремени српски језик; изабрана у звање редовног професора 15. маја 2013. године, запослена на Филолошком факултету Универзитета у Београду;
2. Др Предраг Пипер, редовни професор за научну област русистика; година избора у звање: 1991; запослен на Филолошком факултету Универзитета у Београду;
3. Др Александар Костић, редовни професор за научну област когнитивна психологија; година избора у звање: 2005; запослен на Филозофском факултету Универзитета у Београду;

II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име и презиме: Милена М. Јакић
2. Датум и место рођења: 30. XI 1979. године, Београд

3. Дипломирала је 2003. године на Филолошком факултету у Београду, на Групи за општу лингвистику. Магистарску тезу под називом *Утицај карактеристика асоцијата на брзину обраде стимулуса* одбранила је 2009. године на Филолошком факултету у Београду, под менторством проф. др Рајне Драгићевић.

4. Академско звање магистра наука стекла је из области лексикологије, когнитивне семантике.

5. Од 2008. године ради као истраживач-приправник (данас истраживач-сарадник) у Институту за српски језик САНУ, на пословима израде вишетомног *Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ* и истраживањима савременог српског језика. Од 2010. године постала је члан Радне групе за унапређење рада на Речнику САНУ. У оквиру ове групе бавила се различитим пословима везаним за дигитализацију рукописне грађе, развојем алата за дигитализацију грађе, као и разрадом нових поступака обраде грађе РСАНУ.

Од 2001. године сарадник је Лабораторије за експерименталну психологију, на Филозофском факултету у Београду, где је најпре као стипендиста Министарства науке и заштите животне средине, а касније као спољни сарадник учествовала на више пројеката и у психолингвистичким и корпуснолингвистичким истраживањима.

Као сарадник за српски језик, 2011. године, учествовала је на интернационалном пројекту *Lexical Markers of Evidentiality in Serbian*, Универзитета у Мајнцу, под руководством Б. Вимера (Björn Wiemer). Такође, 2013. године, учествовала је и на интернационалном пројекту Института Макс Планк у Најмегену, под називом *Evolution of Semantic Systems*.
<http://www.mpi.nl/departments/other-research/research-consortia/eoss/people>

Од 2010. године спољни је сарадник Истраживачке станице Петница, где је одржала више предавања и менторисала радове полазника Лингвистичког семинара.

Учествовала је на 11 научних скупова и конференција, како у земљи, тако и у иностранству.

Један је од коаутора колективне монографије *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси* (уредник Рајна Драгићевић), Београд, 2014: Филолошки факултет.

Поред тога, објавила је 11 научних радова и студија на српском и енглеском језику у научним и стручним часописима.

Основно научно интересовање усмерава ка проучавањима лексичке семантике, метаанализе лексикографског текста и примене психолингвистичких и корпуснолингвистичких метода у испитивању језичких феномена.

III. НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

ПРИДЕВСКА АНТОНИМИЈА У РЕЧНИКУ, КОНТЕКСТУ И КОГНИТИВНОМ СИСТЕМУ

IV. ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мр Милене Јакић има 405 страница, садржи три веће целине, десет поглавља и шест додатака. Прво поглавље носи наслов *Увод* (стр. 1–25). Друго и треће поглавље део су веће целине *Антонимија у речницима*. Друго поглавље *Антонимија у дескриптивним речницима* простире се од 27. до 82. стране, а треће поглавље посвећено је *Антонимији у ономасиолошким речницима* (стр. 83–124). Четврто, пето и шесто поглавље чине другу велику целину: *Антонимија у когнитивном систему*. У четвртом поглављу *Испитивање антонимије помоћу слободних асоцијација* испитују се типови асоцијативних веза код придева и јачина датих асоцијативних веза (стр. 126–174). Пето поглавље носи наслов *Испитивање антонимије помоћу теста контролисаних асоцијација* (стр. 175–254), а шесто поглавље *Квантитативна анализа и евалуација Асоцијативног речника придевских антонима српског језика (АРПАСЈ)* заокружује испитивање антонимије помоћу асоцијација (стр. 255–289). Седмо поглавље чини трећу велику целину доктората *Антонимија у контексту*, а носи назив *Корпусна анализа антонимије* (стр. 291–324). У осмом поглављу *Резиме, завршна дискусија и закључна разматрања* (стр. 325–342) ауторка даје преглед претходних поглавља и сажето сумира налазе тезе.

Последња два поглавља резервисана су за *Литературу и Изворе*. Након тога приложено је и шест Додатака, у којима су приказани материјали коришћени у истраживањима.

V. ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација мр Милене Јакић комбинује различите методе и технике како би из више углова испитала антонимију, на материјалу српског језика, али и антонимију уопште. Основна грађа за истраживање били су *Речник САНУ*, различити ономасиолошки речници других језика, а пре свега синонимско-антонимски речник енглеског језика А. Спунера (Spooner 1999) и антонимски речник М. Љвова (Љвов 1978), *Асоцијативни речник српскога језика* (АРСЈ, Пипер и сар. 2005), *Асоцијативни речник придевских антонима српског језика*, који је ауторка коауторски припремила са др Надом Шевом, посебно за ово истраживање (Јакић–Шева, у припреми), као и два корпуса различите величине: корпус од 780.000 речи, сачињен од народних песама које је сакупио Вук С. Карацић, од сабраних дела Тодора Манојловића и узоркованих сабраних дела Иве Андрића (Костић, Ђ. 2008, Костић–Милин 2005, Костић, Ђ. 2001), као и корпус величине 65 милиона речи, сачињен од новинских текстова дневних и недељних листова публикованих током 2003. године, који је заснован на медијској бази ЕБАРТ (Медијска документација ЕВАРТ: <http://www.arhiv.rs/>). Као помоћну грађу ауторка је користила и друге речнике, као нпр. шестотомни *Речник српскохрватскога књижевног језика* (РМС), једнотомни *Речник српскога језика* (РСЈ), *Фреквенцијски речник савременог српског језика* (Костић, Ђ. 1999), електронску базу антонима бугарског језика (<http://ibl.bas.bg/neolex/%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D0%BC%D0%B8/>), *Асоцијативни речник придевских синонима српског језика* (Јакић, у припреми), *Асоцијативни речник антонима најфреквентнијих именица, глагола и придева српског језика* (Јакић, у припреми) и *Корпус српског језика* (Костић, Ђ. 2001). Ауторка је користила следеће методе и технике: метаанализу лексикографског текста, анализу налаза добијених тестом слободних асоцијација, тест контролисаних асоцијација, као и анализу тако добијених података, скалу процене и корпусну анализу, док је обрада података укључивала различите статистичке анализе као што су корелација, регресија,

анализа варијансе и кластер анализа. Ауторка је поставила три основне групе циљева: (1) *теоријске*, који су укључивали употпуњавање лексиколошких и психолингвистичких знања о антонимији, али и изналажење објективнијег критеријума за класификацију антонима на „боље“ и „лошије“, (2) *методолошке*, који су подразумевали утврђивање погодних начина испитивања антонимије и других парадигматских односа, као и однос резултата добијених различитим методама и (3) *практично-лексикографске*, који су укључивали утврђивање функције антонима у дескриптивним речницима, унапређење и експлицирање обраде антонима у дескриптивним и антонимским речницима, као и преиспитивање важних лексикографских одлука пре него што би се приступило евентуалној изради речника антонима српског језика. У складу са тим, као и са насловом тезе, рад има три велике целине: Антонимија у речницима, Антонимија у когнитивном систему и Антонимија у контексту.

У уводном поглављу, ауторка проблематизује различита питања везана за антонимију, а потом даје теоријски преглед досадашњих сазнања о антонимији, која нису уско повезана са самим истраживањима која се приказују у наредним поглављима. Уско повезана литература са истраживањима која су резултат рада на теми, приказана је на почетку сваког од поглавља. На крају уводног дела, ауторка даје сажет преглед тезе и дефинише циљеве рада.

Прва целина под називом *Антонимија у речницима* почиње другим поглављем које носи наслов *Антонимија у дескриптивним речницима*. У њему ауторка најпре представља препоруке и опис обраде антонимије у лексикографским приручницима, а потом и ранија истраживања о антонимији у дескриптивним речницима. Централни део поглавља јесте детаљна метаанализа формалне употребе антонима, помоћу квалификатора *супр.* у најобимнијем дескриптивном речнику српског језика, Речнику САНУ. У *Упутствима* за израду овог речника два веома кратка члана се односе на обраду антонима, али резултати анализе показали су да се обрада антонима не поклапа у потпуности са датим члановима. Као основне циљеве истраживања ауторка је поставила квантитативни опис употребе квалификатора *супр.*, утврђивање структуре лексикона коме се антоними приписују у овом речнику, статус антонимске симетрије и експлицирање принципа одабира и обраде антонима. Најважнији закључци овог поглавља јесу следећи: малом проценту одредница обрађених у

РСАНУ приписан је антоним, и то често мање познатом слоју лексике. У највећем броју случајева одредници се приписује један антоним, најчешће у примарном значењу, а као и у многим другим дескриптивним речницима, антонимија је приписана симетрично у свега трећини случајева. Неочекиван је налаз да се антоними у РСАНУ најчешће приписују именицама, насупротив наводима из литературе да је то однос карактеристичан за придеве. Поред формалног начина идентификације антонима, у овом речнику постоје и неформализовани начини, као што су употреба негираног антонима у описној дефиницији, илустрација одреднице примерима који садрже оба члана антонимског пара и конструисање дефиниције чланова антонимског пара према истом моделу. Такође, испитивано је и значење термина *једнокоренски антоним*. Поред тога, ауторка је утврдила да се антоними у речницима користе не само како би се лексеме семантички позиционирале или како би се употпуниле дефиниције, већ и као глосе контекста употребе и колокацијске спојивости одреднице, поготово када је антоним познатија реч од саме одреднице, а у неким случајевима антоними се употребљавају да би се њима идентификовало ново значење.

У трећем поглављу, под називом *Антонимија у ономасиолошким речницима*, дат је најпре историјски преглед речника који бележе антонимију, потом селективни приказ речника различитих структура одредница и начина обраде антонима у њима и могуће поделе речника овог типа. Њиховом анализом, утврђени су могући делови лексикографског чланка, функција сваког од њих и дате су напомене о оптималној микроструктури и макроструктури будућег речника антонима српског језика. Имајући у виду неочекивани налаз да се у РСАНУ антоними најчешће приписују именицама, ауторка је анализирали и друге речнике према дистрибуцији антонима по врсти речи. Показало се да иста ситуација постоји и у РСЈ, као и у речницима антонима бугарског и руског језика, за разлику од два речника који бележе антонимију енглеског језика, где је већи број придевских антонима. Поређењем се дошло до тога да се у речницима међусобно разликује и тип антонима који је приписан одредницама (прави, лексички или контекстуални). Тиме се као веома важно, за неко од будућих истраживања, поставило питање изоморфности антонимије у различитим језицима.

Главни задатак четвртог поглавља, под називом *Испитивање антонимије помоћу теста слободних асоцијација* јесте да се испита на који начин асоцијације могу помоћи при опису антонимије. Ауторка је најпре дала приказ истраживања асоцијација од античке филозофије, преко периода британског емпиризма, почетака експерименталних истраживања у периоду новог асоцијационизма, бихејвиоралне психологије, конекционизма, заснованог на компјутерским симулацијама, па све до продора асоцијационистичких идеја у лингвистику. Приказана су укратко истраживања са испитаницима, у различитим језицима, као и изградња асоцијативних речника, за чим следи приказ ранијих истраживања из области семантике на материјалу асоцијативних речника. Централни део поглавља представља истраживање којим се испитује тип асоцијативних веза придева, на материјалу *Асоцијативног речника српског језика* (Пипер и сар. 2005). Анализа је показала да су најчешће асоцијације придева именице, а потом придеви, али када се посматрају само придевске асоцијације, најчешћи тип асоцијативне везе су антоними, а након тога синоними. Показано је да испитаници наводе већи број синонима, али да су антоними међусобно јаче повезани. Ауторка закључује да слободне асоцијације истраживачима и лексикографима могу бити од велике помоћи при обезбеђивању великог репертоара лексема које су у различитим типовима семантичких односа са стимулусом, али посебна предност је у томе што се добија податак о јачини везе међу њима. Ипак, мањкавост ове методе је у томе што је неопходна лингвистичка експертиза, како би се утврдило ком типу односа припадају дати парови, а интуиције истраживача се међусобно могу разликовати.

Ауторка зато у петом поглављу (*Испитивање антонимије помоћу теста контролисаних асоцијација*), након приказа ретких истраживања која су антониме испитивала на овај начин, спроводи тест контролисаних асоцијација, где од испитаника тражи да наведу антониме за 394 задата придевска стимулуса. Будући да нису постојала јасна, аргументована упутства о броју потребних испитаника, ауторка је спровела и истраживање које је показало да је потребно између 10 и 50 испитаника у овом типу истраживања, зависно од циљева. На основу одговора испитаника формиран је *Асоцијативни речник придевских антонима српског језика*, а потом је укратко елабориран начин обраде података, тј. да ли су одговори испитаника и на који начин могли бити груписани (словне грешке,

лематизација, варијанте речи и сл.). На асоцијативним пољима речника потом је спроведено неколико истраживања. Ауторка је уочила неколико начина везивања антонима за полисемантичку структуру одреднице. Различити антоними једне речи могу бити у односу синонимије, блискозначности, градације значења, али могу имати и различита значења. У сваком од наведених случајева антоними могу бити везани за исто значење, за различита значења, па чак и за различите одреднице, у случају хомонимије или хомографије. Дакле, уколико одредница има један антоним, то није гаранција да је он везан за само једно од значења, па чак ни за само једну одредницу, али и то што одредница има више антонима који нису у односу синонимије, не мора значити да су они везани за више од једног значења. Асоцијативна фреквенција антонима утврђена је као добар показатељ значења које је испитаницима најважније, тј. доминантно, а помоћу формираног речника ауторка је испитала и симетрију антонимске везе, неке од разлога асиметрије, као и то да ли и зашто у неким случајевима постоји антонимија преко граница врста речи (нпр. за изворне говорнике српског језика именица *кукавица* је бољи антоним придеву *храбар*, него што су то придеви *плашљив*, *бојажљив*, *нехрабар* или *несмео*). Показало се да овај речник бележи информацију о антонимији која би била веома корисна лексикографима дескриптивних и антонимских речника, а која у речницима овог типа (најчешће) не постоји, а то је податак о јачини антонимске везе, без обзира за које од значења се антоним везује. Стога ауторка сугерише да би се у систем квалификатора могло увести два квалификатора како би се комплексан однос антонимије на прави начин обрадио у речницима. Један би сигнализирало да је у питању нека врста супротности, а други да се ради о правој антонимији, те би се сваки од њих могао везивати за било које од значења. Ауторка сугерише да би се на тај начин боље направила разлика у ситуацијама као са придевом *лењ* коме су у првом значењу приписани антоними *вредан* и *марљив*. Тек на основу асоцијативних фреквенција види се да иако су ови антоними међусобно у односу синонимије, да је придеву *лењ* бољи антоним *вредан* него *марљив*.

У наредном, шестом, поглављу, ауторка помоћу квантитативних метода испитује повезаност мера које описују стимулусе и њихова асоцијативна поља из *Асоцијативног речника придевских антонима српског језика*. Ауторка је такође на основу описа стимулуса и њихових асоцијативних поља спровела

класификацију антонимских парова према ваљаности, помоћу статистичког поступка кластер анализе. Један од важнијих налаза је да ентропија асоцијативног поља пружа увид у објективну меру ваљаности антонимског пара сачињеног од стимулуса и његовог најфреквентније навођеног антонима. Објективност анализе потврђена је одговорима 77 изворних говорника српског језика, који су процењивали јачину антонимске везе на седмостепеној скали. Поменута анкета са изворним говорницима такође је показала да су и асоцијативне фреквенције добар показатељ ваљаности антонима, као и то да је опажање јачине антонимске везе симетрично, тј. да не зависи од редоследа унутар антонимског пара.

Седмо поглавље посвећено је анализи антонима у контексту. Ауторка на почетку поглавља даје општи увод у корпусна истраживања, разматрајући начин одабира узорка, могуће начине претраге корпуса, анотацију корпуса и начине долажења до ефикасне претраге за истраживање. Затим је дат преглед корпусних истраживања антонимије. Након тога ауторка представља два спроведена истраживања, од којих је прво упоређивало учесталост заједничке употребе антонима у реченици, у односу на синониме и слабо асоцијативно повезане придевске парове, где се показало да се антоними значајно чешће јављају заједно у реченици од обе поменуте групе. Међутим, налази говоре да се чешћа заједничка употреба антонима заснива на јачој асоцијативној вези. У другом истраживању предмет истраживања били су различити типови антонима, па се показало да се бољи антоними, дефинисани помоћу највише асоцијативне фреквенције у асоцијативном пољу, јављају чешће заједно у реченици него лошији примери антонимије (дефинисани преко нижих асоцијативних фреквенција).

У осмом поглављу резимирају се налази истраживања у претходним поглављима и такстативно се наводе најважнији закључци. Све добијене резултате ауторка дели на теоријске и методолошке, а такође истиче да постоји трећи вид резултата које назива производима.

Комбинујући методе метаанализе речничког чланка, психолингвистичких, корпуснолингвистичких и лексиколошких метода, ауторка је описала придевску антонимију српског језика из више различитих углова, те налази овог истраживања доприносе теорији лексикологије и психолингвистике, као и методологији израде речника и методологији истраживања. Поред тога, за потребе

овог рада припремљен је и *Асоцијативни речник придевских антонима српског језика*, који може бити користан у будућим лингвистичким и психолингвистичким истраживањима, а може се користити и као помоћни инструмент у пракси, на пример у утврђивању степена усвајања и учења српског језика.

VI. СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Јакић, М. и Шева, Н. (2013). Класификација антонима на основу теста асоцијација, *Зборник радова са скупа Емпиријска истраживања у психологији*. Београд: Филозофски факултет, стр. 31–35.

<http://www.empirijskaistrzivanja.org/KnjigaRezimea.aspx>

2. Јакић, М. and Ševa, N. (2013). Antonymy as a continuum: Can the judgement task predict the “goodness of opposability“? Niš, 26–27.9.2013. Konferencija SinFonIJA 6

<http://www.filfak.ni.ac.rs/konferencije/sinfonija-6/program.html>

3. Јакић, М. (2014). Парадигматски лексички односи у српским описним речницима, *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси* (колективна монографија), уредник Р. Драгићевић, Београд: Филолошки факултет, стр. 167-193.

4. Јакић, М. (2015). Формално означавање антонимије у Речнику САНУ, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, вол. 63, бр. 1, Нови Сад, стр. 155–178.

5. Јакић, М. (2015). Неформализована употреба антонима у лексикографским чланцима Речника САНУ, *Наш језик XLVI* 3–4, Београд, стр. 39–57.

Наведена библиографија радова о антонимима указује на чињеницу да је докторандкиња већ оформљени стручњак за питање антонима у савременом српском језику.

VII. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу истраживања спроведених и описаних у раду ауторка је потврдила велики број налаза добијених за друге језике, на материјалу српског језика, али је дошла и до нових налаза о антонимији. Овде ћемо навести само неке од најважнијих налаза и резултата. Ауторка је на основу спроведене анализе закључила да придеви имају више асоцијативно повезаних синонима, али су антоними међусобно јаче повезани. Такође је примећено да се антоними чешће јављају заједно у реченици него синоними, што се заснива на јачини асоцијативне везе, а чини се да се синоними и антоними асоцирају на међусобно различите начине. Иако у продукцији постоји асиметрија антонимских парова, њихово опажање је симетрично, те ауторка препоручује њихову реципрочну обраду у речницима. Критеријуми класификације антонимских парова на боље и лошије јесу асоцијативна фреквенција, ентропија асоцијативног поља и степен доминантности најфреквентнијег асоцијата. Број антонима једне речи, насупрот наводима неких аутора, не зависи од броја њених значења. Асоцијативни метод показао се као инструмент који може пружити велику помоћ лексикографима при утврђивању антонимије у синхронијском пресеку, што је често занемарена димензија у дескриптивним речницима. Детаљна метаанализа Речника САНУ помогла је у експлицирању начина обраде антонимије и у допуни Упутстава за његову израду. Поређење различитих речника показало је да међу њима постоје разлике у типу одредница којима се приписује антонима, као и типа антонима који им се приписује, а такође је утврђено да речници словенских језика бележе више именичких, а речници енглеског више придевских антонима. Ауторка је такође понудила конкретне препоруке и из области методологије истраживања, као што су потребан број испитаника и прецизирање типа анкете за посебне типове истраживања. Посебно је важно да се различитим техникама и методама дошло до истог или сличног скупа ваљаних антонима. Такође, ауторка је дошла до солидне базе примера

антонимије и реченичних контекста њихове употребе, што ће свакако бити од користи у наредним истраживањима овог феномена.

VIII. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Милена Јакић је имала сложен задатак да у својој докторској дисертацији обради један од кључних односа између придева у лексичком систему српског језика, а то је антонимија. Да би се правилно објаснио тај однос у лингвистици, важно је било истражити проблем супротности међу појмовима пре свега у логици, а затим осветлити и когнитивну базу овог односа. Тако озбиљан проблем који се у тези испитивао и тако широк приступ теми подразумевао је и обраду обимне литературе из различитих наука: лингвистике, психологије, филозофије, логике итд. Кандидаткиња је показала висок степен самосталности у проналажењу, коришћењу и критичком односу према прочитаној литератури. Опис извора грађе указује да се истраживање ослањало и на велики број речника различитих словенских и несловенских језика, посебно енглеског.

Нарочит квалитет овог рада представљају истраживачке методе којима се ауторка служила у емпиријском делу истраживања придевске антонимије. Осим низа семантичких метода, у раду су примењене и бројне статистичке методе, које закључке чине тачним и прецизним. Показана је висока способност служења статистичким методама, која подразумева компетенцију у задавању адекватних и остваривих задатака које треба испитати, затим у руковођењу статистичким истраживањем и на крају у анализи прикупљених података. Компетенција овог типа није уобичајена за истраживаче језичких проблема, а веома је корисна и важна, нарочито у савременој лингвистици, која своје кључне резултате заснива на статистичком испитивању корпуса.

У овој докторској тези јасно су изнесене хипотезе, засноване на досадашњим истраживањима и на промишљеном односу према резултатима тих анализа. Хипотезе, истраживачки задаци, спискови проблема и питања указују на научну зрелост кандидатке и на њену способност уочавања проблема и постављања правих питања.

Дошло се до бројних закључака, од којих су неки сасвим нови и оригинални, а неки су засновани на даљем, детаљнијем и продубљенијем истраживању питања која су већ била отворена и делимично решена у науци.

Од проблема који су испитивани у раду посебну пажњу заслужује испитивање антонимије у контексту. Ово питање захтева и даљу разраду, али је у тези Милене Јакић утемељено на озбиљним научним основама, уз примену адекватне методологије и уз изношење важних закључака.

Докторска дисертација Милене Јакић представља значајан допринос и лексикографији. У њој је детаљно представљена обрада антонимије у најважнијим описним речницима српског језика, указано је на добре стране и пропусте и предложена су упутства за обраду антонимије у будућим речницима. Осим тога, за потребе тезе израђен је Асоцијативни речник придевских антонима, који је и сам по себи користан за даља истраживања антонимије.

На основу свих изнесених чињеница у овом Извештају Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију *Придевска антонимија у речнику, контексту и когнитивном систему* и закључује да овај докторат представља допринос и теоријским (лексичко-семантичким) и практичним (лексикографским) испитивањима антонимије, али и парадигматских лексичких односа уопште.

IX. ПРЕДЛОГ:

Комисија предлаже да се кандидаткиња мр Милена Јакић позове на усмену одбрану докторске дисертације *Придевска антонимија у речнику, контексту и когнитивном систему*.

На поједине пропусте и мање недостатке, који су уобичајени пратилац овако обимних истраживања, Комисија ће имати прилику да укаже на усменој одбрани дисертације.

Београд, 10. мај 2016.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Рајна Драгићевић, редовни професор

2. Др Предраг Пипер, редовни професор

3. Др Александар Костић, редовни професор